

Kasım 2024 • Sayı: 215 • 29 TL

Meraklı Minik

Erken Çocukluk Dönemi İçin Aylık Bilim Dergisi

DIŞLERİMİZ

Dişler
Fotoğraf Çekmek
İçin Aksesuarlar

Çocuklarla
Diş Fırçalarını
Eşleme Kartları

Diş Fırçalama
Takvimim

Diş Fırçalama
Oyunu

Rengârenk
Çıkartmalar

3+ yaş

"Benim manevi mirasım ilim ve aklıdır."

Mustafa Kemal Atatürk

Meraklı Minik

Erken Çocukluk Dönemi İçin Aylık Bilim Dergisi

Yıl: 17 Sayı: 215

Kasım 2024

İmtiyaz Sahibi

TÜBİTAK Adına Başkan

Prof. Dr. Orhan Aydın

Genel Yayın Yönetmeni ve

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Ömer Kökçam

Dergiler Müdürü

Kübra Bal Çetinkaya

Yayın Yönetmeni

Kübra Kara

Editör

Gülnehal Mert

Yayın Danışma Kurulu

Ömer Kökçam

Fatma Başar

Kübra Bal Çetinkaya

Dr. Öğr. Üyesi Aydan Acar Şahin

Doç. Dr. Banu Bulduk Türkmen

Prof. Dr. Özgül Keleş

Prof. Dr. Elif Nursel Özmert

Yunus Tiryakioğlu

Araştırma ve Yazı Grubu

Fatma Nur Başkal

Merve Yıldırım

Tuğçe İnroga

Redaksiyon

Özlem Özgün

Grafik Tasarım - Web

Fulya Aktüre

İlkin Eda Tuncu

Çizer

Mert Oskeroğlu

Mali Yönetmen

Adem Polat

Mali ve İdari Hizmetler

M. Furkan Aktaş

İletişim Bilgileri

TÜBİTAK Meraklı Minik Dergisi

Remzi Oğuz Anık Mahallesi

Tunus Caddesi No: 80 06540

Çankaya ANKARA

e-posta: merakli.minik@tubitak.gov.tr

İnternet: merakliminik.tubitak.gov.tr

Abone İlişkileri

<https://yayinlar.tubitak.gov.tr/>

abone@tubitak.gov.tr

ISSN 977-1307-1998

Fiyatı 29 TL

Baskı

Başak Matbaacılık Tan. Hiz. İth. İhr. A.Ş.

www.basakmatbaa.com

Tel (312) 397 16 17

Baskı Tarihi

18.10.2024

Dağıtım

Turkuvaiz Dağıtım Pazarlama A.Ş.

<http://www.tdp.com.tr>

Her ayın 1'inde çıkar.

Meraklı
Minik

Sevgili Çocuklar,

Ülkemizde her yıl 22 Kasım Diş Hekimliği Günü, bu günün içinde bulunduğu haftaysa Ağız ve Diş Sağlığı Haftası olarak kutlanıyor. Biz de buradan yola çıkarak kasım sayımızda; yemek yememize, konuşmamıza, sıcacık gülümsememize katkı sağlayan dişlerimize yer verdik. Diş hekimi muayenehanelerinden diş temizliğinin nasıl yapılması gerektiğine, dişlerimiz için sağlıklı olan besinlerden hayvanların dişlerine kadar birbirinden farklı pek çok yazı derginizin sayfaları arasında yer alıyor. Tüm bu yazılarımızı keyifle okuyacağınızı düşünüyoruz.

Dergimizin eklerindeyse aileniz ve arkadaşlarınızla komik fotoğraflar çekebileceğiniz aksesuarlar, eğlenerek zaman geçireceğiniz oyunumuz ve kartlarımız yer alıyor. Ayrıca sizin için Diş Fırçalama Takvimi hazırladık. Dişlerinizi fırçaladığınız her sabah ve akşam takvime bir çıkartma yapıştırarak diş fırçalama alışkanlığı kazanabilir ve diş sağlığınızı korumaya devam edebilirsiniz.

Tüm öğretmenlerimizin 24 Kasım Öğretmenler Günü'nü kutluyor; aramızdan ayrılışının 86. yılında, Başöğretmenimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü yine sevgi, saygı ve özlemle anıyoruz.

Hepinizi sevgiyle kucaklıyoruz.

Kübra Kara

Dergimize abone olmak, yeni ve eski sayılarımızı satın almak için <https://yayinlar.tubitak.gov.tr/> adresini ziyaret edebilirsiniz.

İçindekiler

2 Can'ın İlk Dişı Çıktı

6 Beren'in Fotoğrafları

8 Ağızımızın İçinde Neler Var?

12 Diş Hekimi Muayenehanesinde

14 Dişlerimize Nasıl İyi Bakarız?

16 Dişlerimiz İçin Hangileri Yararlı?

18 Şu Dişlere Bakın!

22 Hayvanların Dişleri

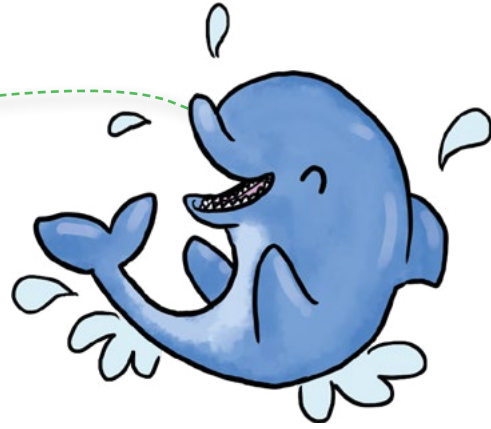
24 Şimdi Hareket Zamanı

26 Çok Merak Ediyorum

28 Haydi Mutfığa

30 Küçük Eller İşbaşında

32 Kitap... Oyun... Öneri...

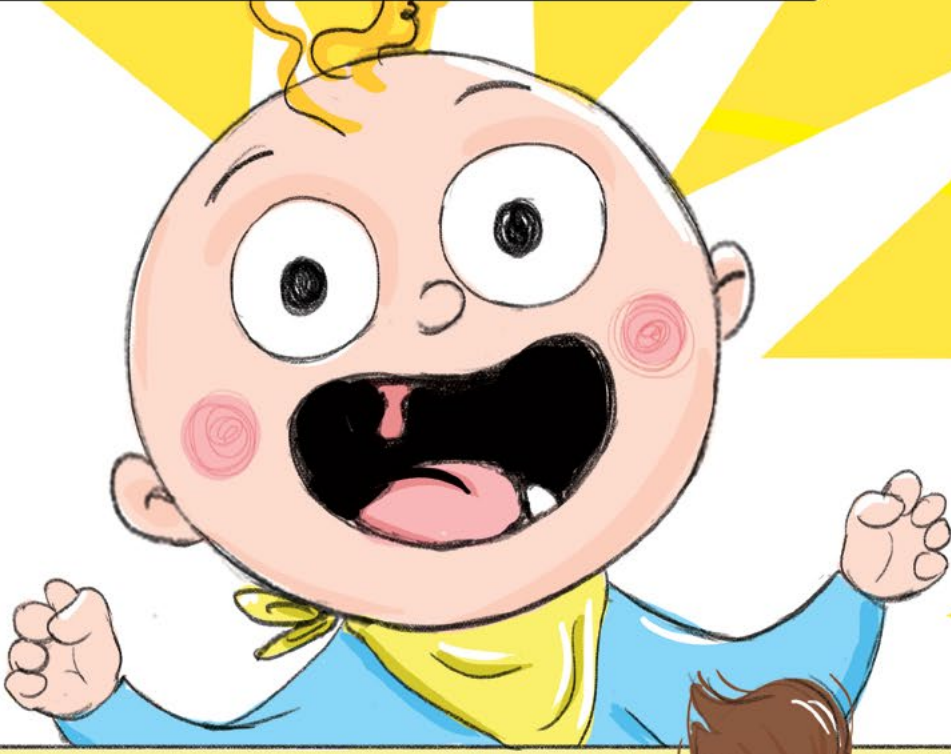

Kapak çizimi: Mert Oskeroğlu

Can'ın İlk Dişı Çıktı

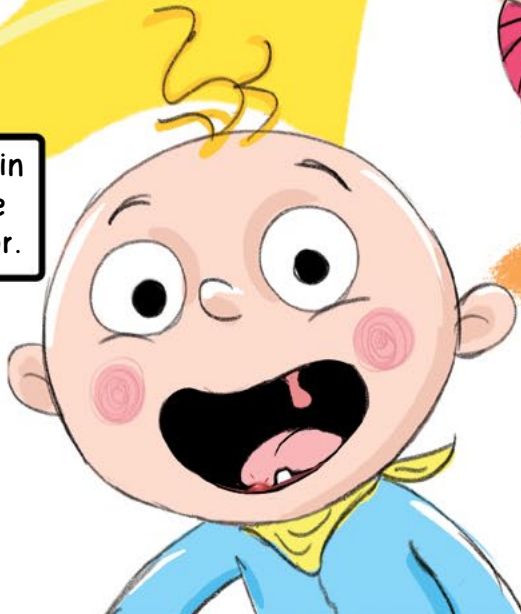

Can'ın bu yaşadıklarının bir nedeni var! İşte yeni çıkan bir diş!

Can, artık yiyecekleri daha kolay parçalıyor.

Bir süredir ilk dişinin yanındaki yerde de kızarıklık görünüyor.

Ama nedense hâlâ diş etlerini kaşımaya devam ediyor.

İşte, ikinci diş de burada!

Artık dişlerinin fırçalanması gerekiyor. Annem alışması için diş fırçasını ona verdi. Tabii ki Can fırçayı nasıl kullanacağını henüz bilmiyor.

... kimi zaman da fırçayı farklı işler için kullanıyor.

Kimi zaman fırçayı ısıyor...

Annem ve babam Can'a diş fırçalama konusunda yardım ediyor.

O da ne? Benim diřim sallanıyor.

Can'ın dişleri tek tek çıkarken benim dişlerim de sallanıp düşmeye başladı. Acaba Can'la dişlerimiz ne zaman anne ve babamızın dişleri gibi görünecek?

Can'ın çıkan dişleriyle benim düşen dişlerim için evde kutlama yapıyoruz. Bilin bakalım annemin yaptığı pastanın şekli ne?

Peki, senin ağızında kaç dişin var? Hiç dişin düştü m?

Beren'in Fotoğrafları

Nurdan Hanım, kızı Beren'in fotoğraflarının yer aldığı bir albüm hazırlamış. Haydi, albümdeki fotoğrafları incele ve Beren'in fotoğraflarıyla ilgili soruların yanıtlarını bul!

Hangi fotoğraf Beren'in hiç dişi yokken çekilmiş?

Hangi fotoğrafta Beren'in en fazla sayıda dişi görünüyor?

Hangi fotoğraf Beren'in ilk dişinin çıktığı zaman çekilmiş?

Hangi fotoğrafta Beren'in 4 dişi var?

Beren'in ilk dişinin düştüğü zaman çekilen fotoğraf hangisi?

Her satırdaki ve her sütundaki fotoğraflarda aynı olan birer ayrıntı var. Onları bulabilir misin?

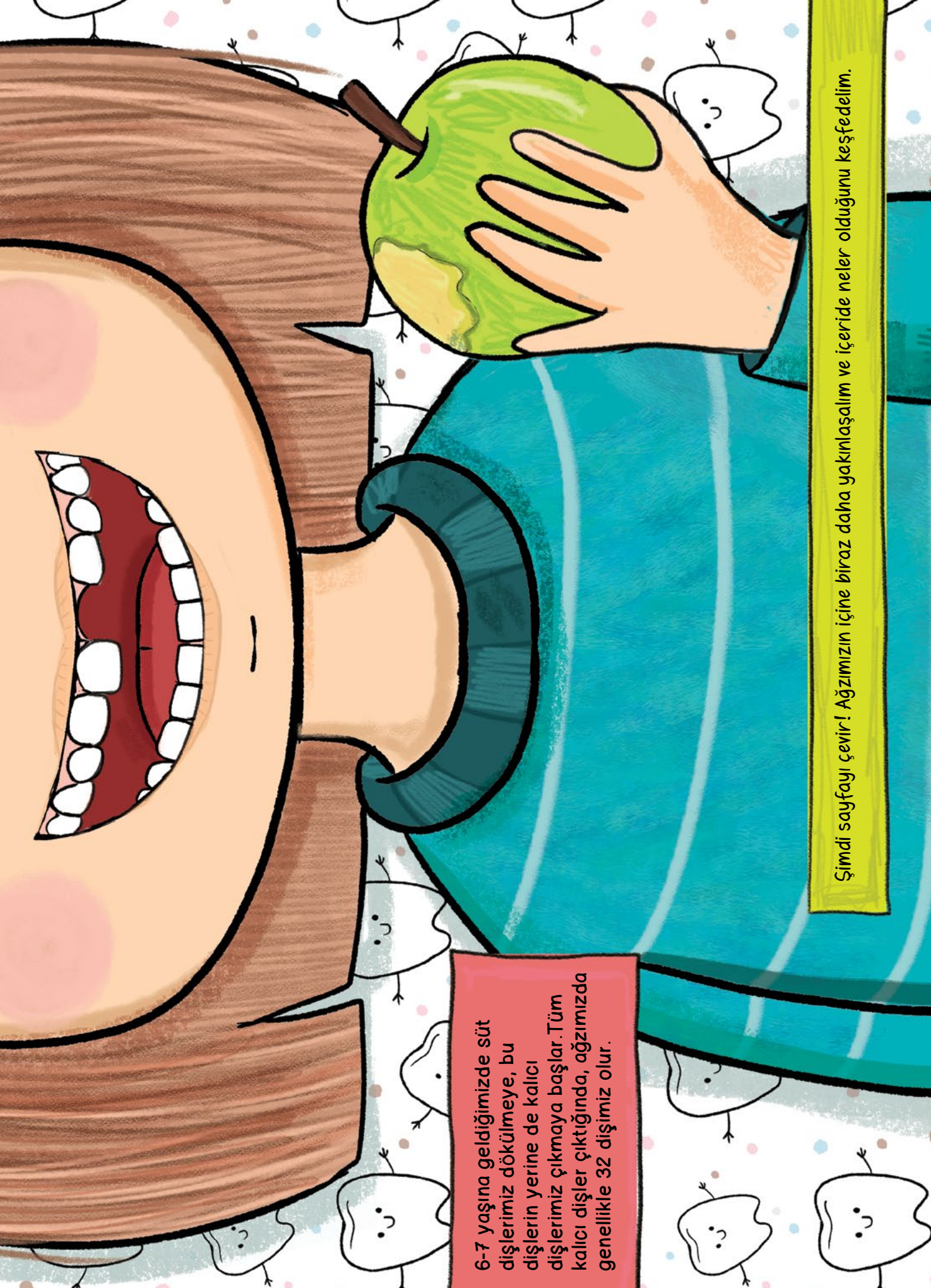

Ağızımızın İçinde Neler Var?

Gülümse ve bak aynaya! Görüyor musun dişlerini? Dişlerin hakkında neler biliyorsun peki? Gel, birlikte keşfedelim haydi...

Dişlerimiz yiyecekleri ısıtıp çiğneyebilmemizi sağlar. Ayrıca konuşurken sesleri doğru bir şekilde çıkarmamıza da yardımcı olurlar.

Doğduğumuzda genellikle dişlerimiz görünmez çünkü çene kemiklerimizin içindedirler. Bir süre sonra ilk dişlerimiz çıkmaya başlar. Biz 3 yaşına ulaşınca kadar genellikle tüm dişlerimiz ağızımızdaki yerlerini alır. Bu dişlere süt dişleri denir. Süt dişlerimiz toplam 20 tanedir.

Şimdi sayfayı çevir! Ağzımızın içine biraz daha yaklaşalım ve içeride neler olduğunu keşfedelim.

6-7 yaşına geldiğimizde süt dişlerimiz dökülmeye, bu dişlerin yerine de kalıcı dişlerimiz çıkmaya başlar. Tüm kalıcı dişler çıktığında, ağzımızda genellikle 32 dişimiz olur.

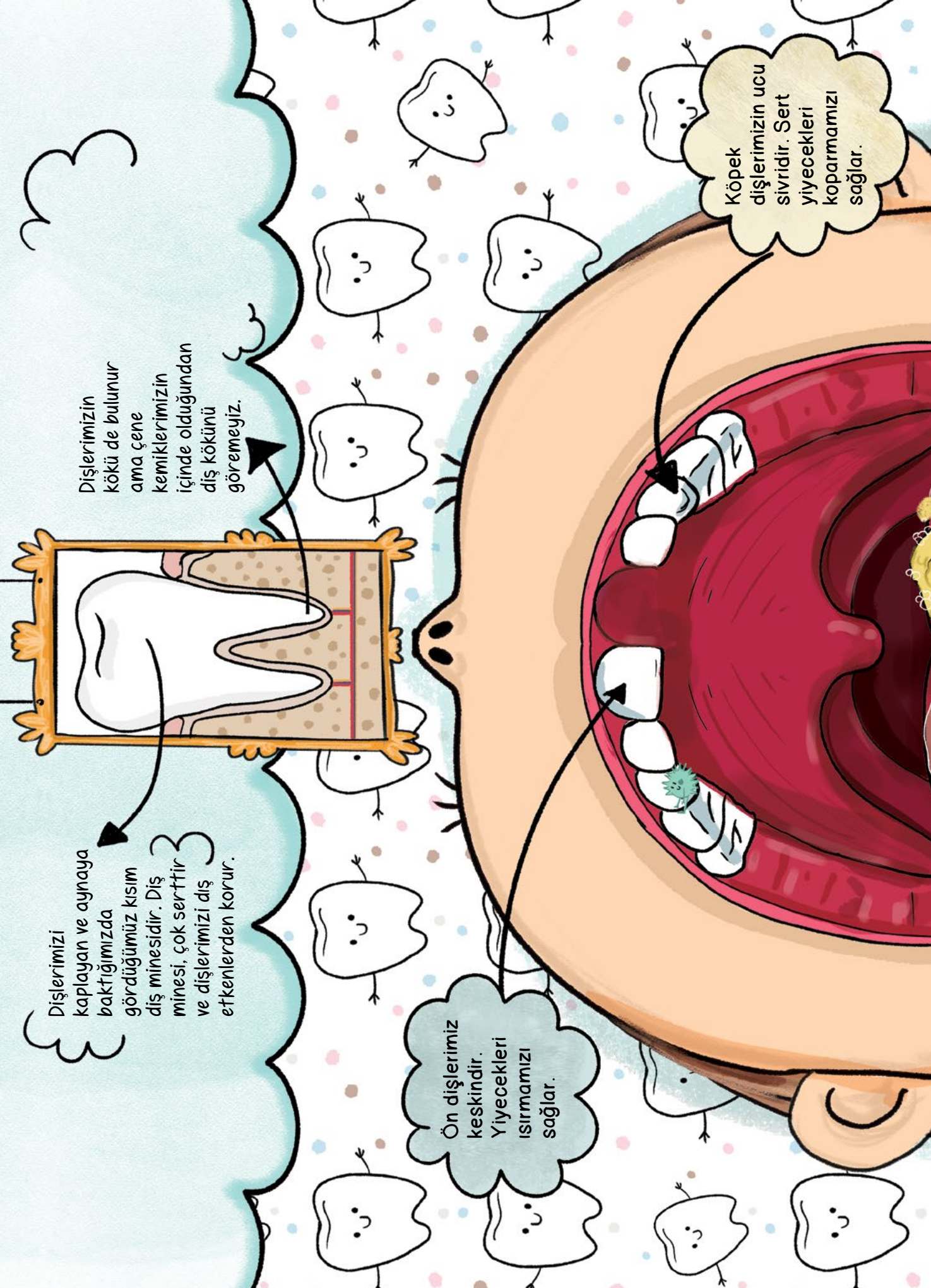
Dişlerimizi

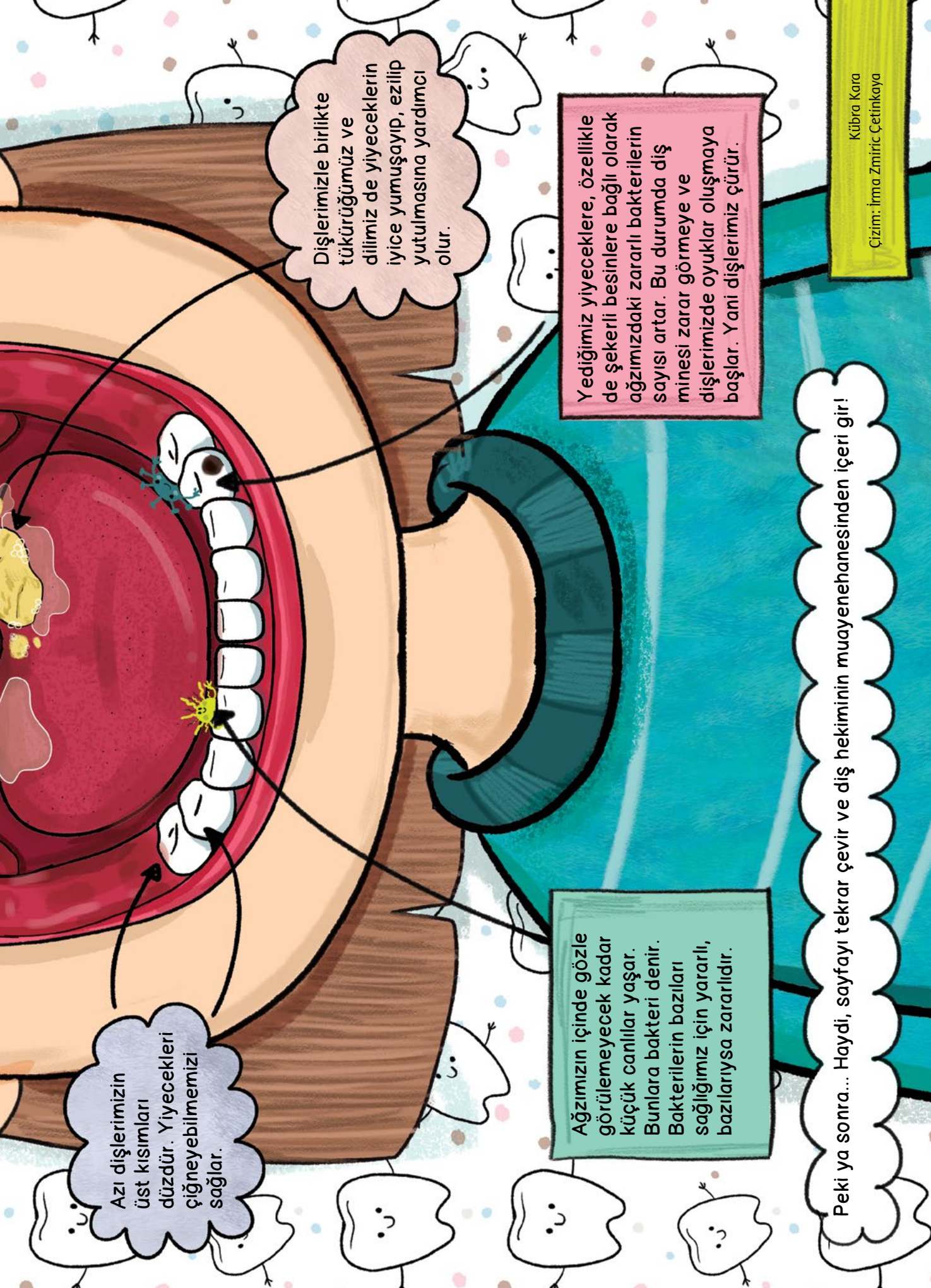
kaplayan ve aynaya
baktığımızda
gördüğümüz kısım
diş minesidir. Diş
minesi, çok serttir
ve dişlerimizi dış
etkenlerden korur.

Dişlerimizin
kökü de bulunur
ama çene
kemiklerimizin
içinde olduğundan
diş kökünü
göremeyiz.

Ön dişlerimiz
keskindir.
Yiyecekleri
ısırmamızı
sağlar.

Köpek
dişlerimizin ucu
sivridir. Sert
yiyecekleri
koparmamızı
sağlar.

Azı dişlerimizin
üst kısımları
düzdür. Yiyecekleri
çıneyebilmemizi
sağlar.

Dişlerimizle birlikte
tükürüğümüz ve
dilimiz de yiyeceklerin
iyice yumuşayıp, ezilip
yutulmasına yardımcı
olur.

Yediğimiz yiyeceklerle, özellikle
de şekerli besinlere bağlı olarak
ağzımızdaki zararlı bakterilerin
sayısı artar. Bu durumda diş
minesi zarar görmeye ve
dişlerimizde oyuklar oluşmaya
başlar. Yani dişlerimiz çürür.

Ağzımızın içinde gözle
görülemeyecek kadar
küçük canlılar yaşar.
Bunlara bakteriler denir.
Bakterilerin bazıları
sağlığımız için yararlı,
bazılarıysa zararlıdır.

Peki ya sonra... Haydi, sayfayı tekrar çevir ve diş hekiminin muayenehanesinden içeri gir!

Diş Hekimi Muayenehanesinde

Ağzının içinde her şeyin yolunda olduğundan emin olmak için yılda iki defa diş hekimine kontrole gitmelisin. Çünkü diş hekimleri ağız ve diş sağlığımızı koruyan süper kahramanlar gibidir!

Ayşenur da bir diş hekimidir. Kontrole gelen Kaya'yı muayene ediyor. Haydi, neler olduğuna bir bakalım.

Önce Kaya'ya bir önlük takılıyor. Sonra Kaya, yükselip alçalabilen eğlenceli bir koltuğa oturuyor.

Kaya'nın tepesinde ağzının içini aydınlatan bir lamba var. Ayşenur koltuğu arkaya doğru yatırıyor. Küçük bir ayna yardımıyla Kaya'nın tüm dişlerini iyice inceliyor. O-oo! Kaya'nın dişlerinden birinde çürük var. Çürük diş dolgu yapılması gerekiyor.

Ayşenur önce Kaya'nın çene kemiklerini ve dişlerinin içini daha iyi görebilmek için bir röntgen çekiyor. Sonra ağzına uyuşmayı sağlayan bir sprey sıkıyor. Ardından da küçük bir iğne yapıyor ama Kaya bunu hiç hissetmiyor!

Özel bir aletle Kaya'nın dişindeki çürük bölgeyi oyuyor. Tükürüğü emen başka bir aletle Kaya'nın ağzının içinin kuru kalmasını sağlıyor.

Ayşenur bir dolgu maddesi hazırlıyor.

Bu dolgu maddesiyle az önce dişte açtığı oyuğu doldurup kapatıyor.

Kaya'nın dolgulu dişi

Artık Kaya'nın dişleri çok sağlıklı.

Diş hekimi Kaya'ya dişlerini nasıl fırçalaması gerektiğini gösterdi. Nasıl mı? Sayfayı çevir ve sen de öğren!

Dişlerimize Nasıl İyi Bakarız?

En önemlisi günde en az iki kez dişlerimizi fırçalamak: sabah kahvaltısından sonra ve gece yatmadan önce... Böylece gün boyunca ağızımızda biriken yiyecek ve içecek artıklarıyla bakterileri temizlemiş oluruz. Bunun için yaşımıza uygun bir diş macunu ve yumuşak kıllı bir diş fırçası gerekiyor. Doğru bir şekilde diş fırçalamak için şu adımları takip edebiliriz:

1

Diş fırçamıza bezelye tanesi büyüklüğünde macun sıkalım ama fırçamızı ıslatmayalım!

2

Fırçalamaya dişlerimizin ön yüzünden ve diş etlerimizden başlayalım. Fırçayla yuvarlaklar çizer gibi dişlerimizin ön yüzeylerini süpürelim.

3

Önce bir taraftaki dişlerimizin...

4

Sonra da diğer taraftaki dişlerimizin ön yüzeylerini fırçalayalım.

5

Şimdi üst çenemizdeki dişlerin alt tarafını yani çiğneyici yüzeylerini fırçalayalım. En arkadan başlayarak bir taraftan diğer tarafa doğru, üst çenemizdeki dişlerin tamamını temizleyelim.

6

Sonra üst çenemizdeki dişlerin iç yüzeylerini fırçalayalım. Yine en arkadan başlayarak bir taraftan diğer tarafa doğru, tüm dişlerimizin iç yüzeylerini dairesel hareketlerle süpürelim.

7

Sırada alt çene var. En arkadan başlayarak bir taraftan diğer tarafa doğru, tüm dişlerimizin çiğneyici yüzeylerini fırçalayalım.

8

Şimdi de alt çenemizdeki diş etlerimizden başlayarak yuvarlak hareketlerle yukarı doğru, dişlerin iç yüzeylerini fırçalayalım.

9

Dilimizi de fırçalamayı unutmayalım.

10

Biraz daha büyüdüğümüzde dişlerimizin arasında kalabilecek yiyecek artıkları için diş ipi kullanabiliriz.

Son olarak temizlemediğimiz bir yer kalmaması için bir büyüğümüzden yardım isteyebiliriz.

Sana bir öneri: Bu sayfaların fotokopisini çekip dişini fırçalarken görebileceğin bir yere asabilirsin!

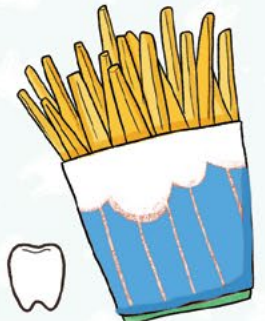
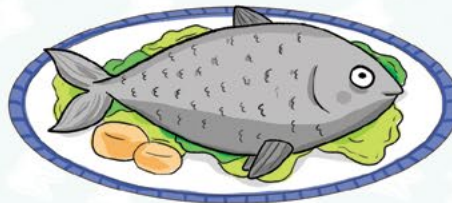
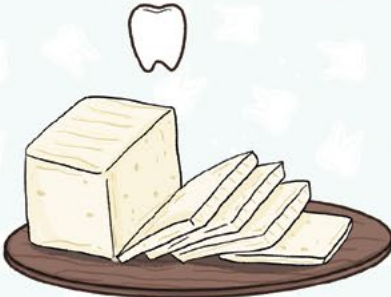
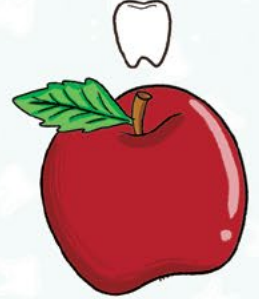
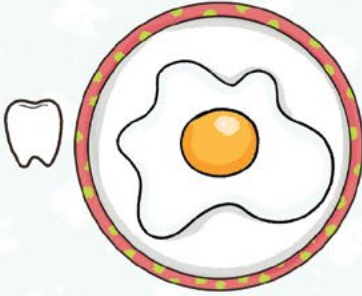

Dişlerimiz İçin Hangileri Yararlı?

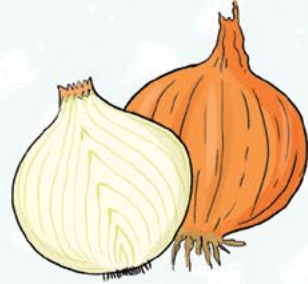
Biliyor musun Ktır, şekerli yiyeceklerin aşırı tüketimi dişlerimizde çürüklere neden olur. Oysa süt, peynir ve yoğurt; fındık, ceviz ve badem gibi kuru yemişler; sebzeler ve meyveler; yumurta ve balık dişlerimizi güçlendirerek onları çürüklere karşı korur. Ayrıca dişlerimizin sağlıklı olması için düzenli olarak su içmek de gerekir.

BAŞLANGIÇ

Çok haklısın Pıtır! Bunu daha iyi anlayabilmek için birlikte bir oyun oynayalım.

Aşağıda çeşitli yiyecek ve içecek resimleri, onların yanında küçük birer diş resmi var. Haydi, önce bu yiyeceklerden dişlerimizde çürüklere neden olanları bul. Sonra da yanlarındaki dişleri siyah bir kalemle boya. Şimdi de dişler için yararlı olan yiyecekleri bul. Onların yanındaki dişleriyse daire içine al. Son olarak, "Başlangıç"tan "Bitiş"e, yalnızca yararlı yiyeceklerin aralarına kalemle birer çizgi çizerek ulaşabilir misin?

Bitiş

Gülnehal Mert
Çizim: İrma Zmiric Çetinkaya

Şu Dişlere Bakın!

Hayvanların dişleri birbirinden öyle farklı ki!.. Bazı hayvanların dişleri kocamanken bazı hayvanların dişleri küçücük. Bazılarının yüzlerce dişi varken bazılarının sadece birkaç dişi var. İşte farklı hayvanlar ve farklı dişler...

Biliyor musun, hayvanların ağız ve diş yapıları neyle beslendikleri ile ilişkilidir. Aslan, köpek balığı gibi etle beslenen yani etçil hayvanların dişleri sivridir. İnek, koyun gibi otla beslenen yani otçul hayvanların dişleriyse düz ve geniş olur. Hem et hem otla beslenen tilki, ayı gibi hepçil hayvanlarınsa hem düz ve geniş hem de sivri dişleri vardır.

Zebralar otla beslenir. Otları keskin ön dişleriyle ısırır, geniş ve düz arka dişleriyle de uzun uzun çiğnerler. Zebraların sürekli aşınan dişleri, yaşamları boyunca büyümeye devam eder.

Prisma by Dukas Presseagentur GmbH / Alamy

Kediler et yemeyi çok sever. Sivri ve keskin dişleri yiyecekleri ısırıp parçalamaya yarar. Ama çene yapılarından ötürü yiyecekleri bizim gibi çiğneyemezler.

Galaxid / Alamy

Bu gördüğün hayvan yengeç yiyen fok.
Bu hayvan genellikle kril adındaki kabuklu,
küçük deniz canlılarıyla beslenir. Dişlerini bir
süzgeç gibi kullanır. İçinde kriller bulunan
sudan büyük bir yudum alır. Su, fokun
dişlerinin arasından süzülerek dışarı çıkar.
Krillerse ağızda kalır.

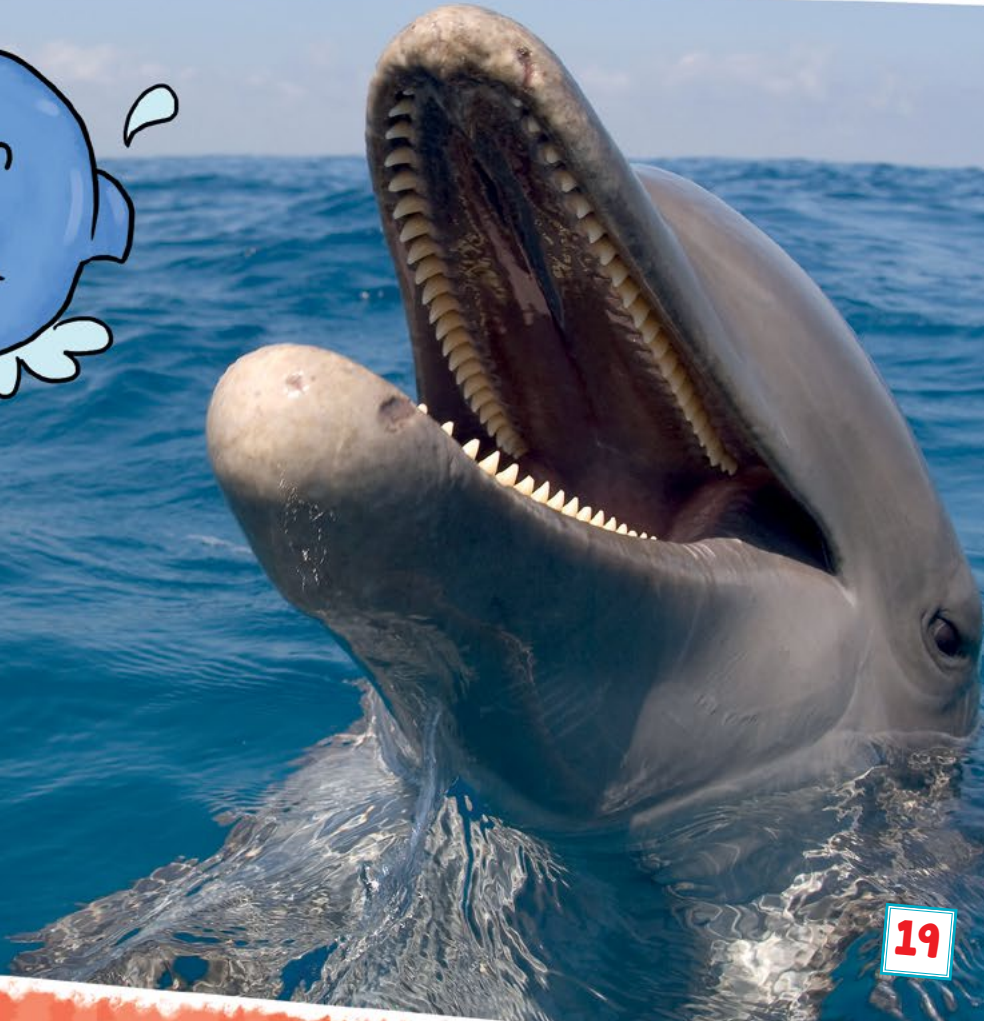

robertharding / Alamy

Yunusun dişlerine
dikkatlice bak! Ne
kadar da çok dişi var,
değil mi? Tamamı
birbirinin neredeyse
aynısı olan bu dişler
avı yakalamak için
kullanılır. Yunuslar
bebekliklerinden
itibaren aynı dişleri
kullanır. Düşen ya da
kırılan bir dişin yerine
yenisi gelmez.

Jeff Mondragon / Alamy

Fotoğrafta gördüğün papağan balığının ağzında ve boğazında yüzlerce keskin dişi var. Bu dişler, ağzının içinde önlü arkalı dizilidir. Papağan balıkları, dişleriyle mercanları kemirerek beslenir.

Jeff Rotman / Alamy

Kızıl sincapların ön dişleri sürekli büyür. Bu dişler çok fazla uzarsa ağızlarını kapatmaları zorlaşır. Bu nedenle sert şeyleri kemirerek dişlerini törpülerler.

Bazı fillerin üst çenelerinde yer alan, bu uzun ve sivri iki dişi elbette biliyorsunuzdur. Bu dişlere "fil dişi" denir. Filler bu dişleri kendilerini korumak, yiyecek toplamak, nesneleri taşımak, toprağı kazmak ya da ağaçların kabuğunu soyamak için kullanır.

Filler yiyecekleri çiğnemek içinse ağızlarının içindeki dişlerini kullanır.

Images of Africa Photobank / Alamy

Johan Swanepoel / Alamy

Hiç böyle bir dişi görmüş müydün?

Bazı deniz gergedanlarının upuzun birer dişi bulunur. Boynuzu andıran bu dişleri yaşadıkları suyun sıcaklığı, tuz oranı gibi değişimleri anlamak ya da kendilerini korumak için kullanabilirler.

Hayvanların Dişleri

At, rakun, timsah, yengeç yiyen fok ve kunduz... Haydi eline bir kalem al, noktaları birleştir ve bu hayvanların dişlerini tamamla.

Bu hayvanların
neyle beslendiđini
tahmin
edebilir misin?

Sence
hayvanlar da
dişlerini
temizler mi?

Şimdi Hareket Zamanı

Bu sayımızda sizler için "Haydi Fırçala" adlı şarkıyı hazırladık. Hem şarkıyı söyleyip hem de dans etmeye hazır mısınız?

Şarkının sözlerini "Arı Vız Vız Vız" şarkısının melodisine uygun olarak söyle.

Haydi Fırçala

Günde en az iki kere,
Hem sabah hem de akşam,
Bir aşağı, bir yukarı,
Dişler fırçalanmalı.
Haydi fırçala,
Haydi fırçala,
Sonra da suyla,
Biraz çalkala.

Yediğimiz içtiğimiz,
Sağlıklı mı, bilelim.
Yumurta, yoğurt ve peynir
Dişlere iyi gelir.
Haydi fırçala,
Haydi fırçala,
Sonra da suyla,
Biraz çalkala.

Diş hekimine gitmeli,
Çürük varsa bilmeli,
Ne tedavi gerekirse
Yaptırmalı güzelce.
Haydi fırçala,
Haydi fırçala,
Sonra da suyla,
Biraz çalkala.

Şimdi de gülümse haydi,
Göster beyaz dişleri.
Durma söyle bu şarkıyı,
Koru diş sağlığını.
Haydi fırçala,
Haydi fırçala,
Sonra da suyla,
Biraz çalkala.

Şarkıyı
dinlemek için
bu karekodu
okut.

Merve Yıldırım
Çizim: Göksu Karaca
Ses: İlay Çelik Sezer
Gitar: Umud Ege

Çok Merak Ediyorum

Dişlere neden tel takılır?

Ülkü Sena Şenoğlu - 6 yaş - Isparta

Cihangir Mete Özden - 7 yaş - Ankara

Zehra Çelik - 9 yaş - Ağrı

Umay Koç - 5 yaş - Bursa

Çocukların ya da yetişkinlerin diş teli takmasının çeşitli nedenleri olabilir. Örneğin dişlerin ağızda düzensiz bir şekilde dizilmiş olması, çapraşıklık ya da diş aralıklarının fazla olması, çene yapısındaki bozukluklar ve ısırma problemleri diş teli takılmasını gerektirebilir. Diş telleri sayesinde dişlerin ağızdaki dizilimi zamanla daha düzgün hâle gelir. Böylece diş teli tedavisi gören kişinin rahatça yemek yemesi, konuşması ve gülümsemesi sağlanır. Düzgün sıralı dişlerin temizliği daha iyi yapılabileceğinden diş sağlığı da korunmuş olur.

Lin Shao-hua / Stockphoto

Sorularınızı bekliyoruz!

Dağlarla ilgili merak ettiklerinizi 25 Aralık'a kadar bize gönderin. Sorularınızdan birini ya da birkaçını Ocak 2025 sayımızda yanıtlayalım. Adınızı, soyadınızı, yaşınızı ve yaşadığınız ili yazmayı unutmayın.

e-posta

merakli.minik@tubitak.gov.tr

internet

merakliminik.tubitak.gov.tr/form/cok-merak-ediyorum

Karekodu akıllı telefon
ya da tabletinizden
okutarak Kişisel
Verilerin Korunması
Kanunu (KVKK)
Aydınlatma Metni'ni
görmüyleyiniz.

"Çok Merak Ediyorum"
köşemizde yayımlanması
için soru gönderen
okuyucularımız, KVKK
Aydınlatma Metni'ni
okuyup kabul etmiş
sayılırlar.

Gülnehal Mert

Tatyana Tomsickova / Alamy

27

Haydi Mutfağa

Diş ve Diş Fırçası

Malzemeler

- 1 dilim tam buğday ekmeği
- 1 salatalık
- 1 yemek kaşığı süzme yoğurt
- Bir parça kaşar peyniri
- 1 siyah zeytin

Bu etkinlik
bir yetişkinle
birlikte
yapılmalıdır.

Önce ellerinizi sabun ve suyla temizleyin. Salatalığı yıkadıktan sonra kabuğunu soyun. Kaşar peynirinden diş fırçasının fırça bölümünü oluşturacak parçayı kesin. Salatalıkla ve fırça şeklinde kestiğiniz kaşar peyniri parçasıyla bir diş fırçası yapın ve bunları tabağa yerleştirin. Ekmek diliminden diş şeklinde bir parça kesin. Üzerine süzme yoğurdu sürün. Ekmek dilimini tabağa yerleştirin. Çekirdeğini çıkardığınız siyah zeytinden gözleri ve ağzı oluşturacak şekilde parçalar kesin. Ekmeğin üzerine yerleştirin. Kaşar peynirinden iki minik daire kesin. Bu parçaları da gözlerin ortasına yerleştirin. Afiyet olsun!

Küçük Eller İşbaşında

Eylül 2024 sayımızda atık malzemeleri kullanarak bir diş macunu ve diş fırçası maketi yapmanızı istemiştik. İşte maketlerinizle çektiğiniz fotoğraflarınız. Burada yer veremediğimiz fotoğraflarınızı da internet sitemizde görebilirsiniz. İnternet sitemizin adresi:

merakliminik.tubitak.gov.tr

Gülce (2 yaş) ve
İbrahim (5 yaş) Şeker
Afyonkarahisar

M. Ali Batuk - 5 yaş
Ankara

Arya Yıldırım - 4 yaş
Edirne

Taha Efe Tokmak - 3 yaş
Eskişehir

İpek Alan - 5 yaş
Kars

İkra Okur - 5 yaş
Kastamonu

İbrahim Yiğit - 2 yaş
İzmir

Asel Lina Kabukçu
2,5 yaş - Muş

Aybars Toptaş - 3 yaş
Kahramanmaraş

Derin Mercan - 4 yaş
Sivas

Sarp Yekta Kunt - 4 yaş
Giresun

Melis Nil Boybay - 5 yaş
Siirt

Mustafa Karan Aksoy
4,5 yaş - Nevşehir

Asya Meva Koyun - 3 yaş
Sinop

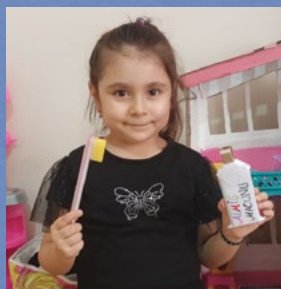
Taha Karamehmetoğlu
4 yaş - Sakarya

Ece Köse - 7 yaş
Balıkesir

Selim Kılınçlı - 3 yaş
Karabük

Almila Hira Sarıca
5 yaş - Amasya

Ahmet Akif Öner - 5 yaş
Kütahya

İnci Nil Feyzioğlu - 3 yaş
Rize

Tuna Dönmez - 4 yaş
Kocaeli

Elif İnci Kılıç - 4 yaş
Diyarbakır

Murat Aytemiz - 4 yaş
Artvin

Yusuf Ali Talay - 2 yaş
Trabzon

Meryem Şifa Ateş - 9 yaş
Konya

Asil Öncü - 4 yaş
Yalova

M. Yağız (8 yaş) ve Hamza M.
(3 yaş) - Zonguldak

Alperen Ersöz - 5 yaş
Konya

Elif Effin Cefa - 6 yaş
Yozgat

Yusuf Uraz Cura - 4 yaş
Bursa

Asya Zeren Yumuşak
7 yaş - Ankara

Ömer Derebey - 3 yaş
Samsun

Kayra Ali Cengiz - 3 yaş
Manisa

Eliz (4 yaş) ve Erdem (2 yaş) Tokar
Antalya

Nil Meva Yüzücü - 5 yaş
Karaman

Okak 2025 sayımız için dağlarda ulaşımı kolaylaştırmaya yarayan bir araç ya da yapı tasarlamanızı istiyoruz. Tasarımınızla çektireceğiniz bir fotoğrafınızı, adınızı, soyadınızı, yaşınızı ve yaşadığınız ili yazarak bize gönderin. Bunun için 25 Kasım'a kadar süreniz var.

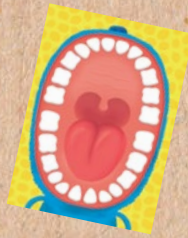
İnternet adresimiz:
merakliminik.tubitak.gov.tr/form/sen-de-gonder

Karekodlu akıllı telefon ya da tabletinizden okutarak KVKK Aydınlatma Metni'ni görüntüleyiniz:

Küçük Eller İşbaşında köşemizde yayımlanması için fotoğraf gönderen okuyucularımız, KVKK Aydınlatma Metni'ni okuyup kabul etmiş sayılırlar.

Kitap... Oyun... Öneri...

Diş Fırçalama Oyunu

Diş çürüklerine genellikle bakteri denilen, gözle görülemeyecek kadar küçük canlılar neden olur. Dişlerimizi çürüklere karşı korumak için günde en az iki kez fırçalamamız çok önemlidir. İşte biz de bu sayımızda diş fırçalama deneyimi kazanabileceğiniz bir oyun hazırladık.

Bu oyunda oyuncular seçtikleri çizgi karakterlerin dişlerini fırçalayacak. Oyunun amacı, dişlerin üzerindeki tüm bakterileri fırçalayarak temizleyen ilk oyuncu olmak. Oyunu oynamak için derginizin ekindeki oyun alanlarına, bakteri pullarına, diş fırçalarına, sayı küpüne ve bakteri küpüne gereksiniminiz var.

Oyunun Kuralları

- "Diş Fırçalama Oyunu" 2 kişiyle oynanır.
- Her oyuncu, bir oyun alanıyla bir diş fırçası alır ve kendi önüne koyar.
- Bakteri pulları her oyuncuda her bakteriden dört tane olacak şekilde paylaşılır.
- Oyuncular bakteri pullarını kendi oyun alanlarına her diş üzerinde bir bakteri bulunacak şekilde istedikleri gibi yerleştirir.
- Oyuna ilk kimin başlayacağına karar verilir.
- İlk oyuncu sayı küpünü ve bakteri küpünü birlikte atar. Bakteri küpünde gelen bakteri pullarından, sayı küpünde gelen sayı kadarını diş fırçasıyla iterek oyun alanı dışına çıkarır. Yani o dişleri temizlemiş olur. Sıra diğer oyuncuya geçer ve oyun bu şekilde devam eder.
- Oyuncunun attığı küplerde gelen bir bakterinin sayısı o bakterinin oyun alanındaki sayısından büyükse sadece oyun alanında bulunan sayı kadarını temizler ve sıra diğer oyuncuya geçer.
- Bir oyuncunun attığı bakteri küpünde kendi oyun alanında olmayan bir bakteri geldiğinde hiç bakteri temizleyemez ve sıra diğer oyuncuya geçer.
- Sayı küpünde sıfır (0) geldiğinde oyuncu bakteri temizleyemez ve sıra diğer oyuncuya geçer.
- Oyunculardan biri, kendi oyun alanındaki tüm bakterileri temizlediğinde oyun sona erer. Bu oyuncu oyunu kazanmış olur.

Gülnehal Mert
Çizim: Bengi Gençler

Çocuklarla Diş Fırçalarını Eşleme Kartları

Bu sayımız için hazırladığımız kartların dokuzunda farklı diş fırçası resimleri var; plastik, bambu, elektrikli... Diğer dokuz karttaysa dişlerini bu fırçalarla fırçalayan çocuklar yer alıyor. Dergimizin ekinde verdiğimiz bu kartlarla bir eşleme oyunu oynayabilirsiniz.

Oyunu oynamak için önce kartları birbirinden ayırıp karıştırın. Resimli yüzleri alta gelecek şekilde yere dizin. Sonra kartları ikiye ikiye açın. Bu şekilde, birbirinin eşi olan kartları bulmaya çalışın. Açtığınız iki kart birbirinin eşiyse bu kartları kenara ayırın. Açtığınız kartlar birbirinin eşi değilse bu kartları tekrar ters çevirip başka iki kart açın. Dilerseniz oyunu iki ya da daha fazla oyuncuyla, kartları sırayla açarak da oynayabilirsiniz. Oyunu basitleştirmek isterseniz oyunun başında tüm kartları, resimli yüzleri üste gelecek şekilde yere dizebilirsiniz.

Dişler - Eğlenceli Fotoğraflar Çekmek İçin Aksesuarlar

Bu sayımızda fotoğraflar çektilirken eğlenebileceğiniz aksesuarlar hazırladık. Aksesuarlarınızı hazırlamak için kartonlardaki parçaları yerlerinden çıkarın. Sap olarak kullanacağınız renkli şeritlerin damla işaretli alanlarına yapıştırıcı sürerek ağız ve dişlerden oluşan parçaların arka yüzüne yapıştırın. İyi eğlenceler...

Kübra Kara
Çizim: Mert Oskeroğlu

Hayvanların Dişleri Nasıl Temizlenir?

Düşünsene, bir aslanı dişlerini fırçalarken görmek ne kadar da komik olurdu! Ama doğada yaşayan hayvanların diş temizliği yapmasına pek de gerek yok. Bunun birkaç nedeni var: Öncelikle hayvanlar, dişlerinde çürüklere neden olabilecek gazlı içeceklerle ya da şekerli yiyeceklerle beslenmez. Genellikle su içer ve çiğ yiyeceklerle beslenirler. Örneğin, aslanlar çiğ et yerken pandalar bambuyla beslenir. Yani beslenme şekilleri onların diş sağlığını doğal olarak korur.

Ayrıca pek çok hayvanın dişi oldukça sağlamdır, yaşamları boyunca pek hasar görmez. Bazı hayvanların dişleriyse belirli aralıklarla dökülür ve yerlerine yenileri çıkar. Bu yüzden de dişlerinin fırçalanmaması onlar için bir sorun olmaz.

George Gall / Alamy

Bu gördüğün alligatorun dişlerinin altında, bir diş kaybettiği anda çıkmaya hazır bekleyen küçük, yedek dişleri var. Alligatorların yaşamları boyunca dişlerinden herhangi biri yaklaşık 50 kere değişebilir.

Bazı hayvanlar yiyeceklerini çiğnerken diş temizliği doğal olarak yapılabilir. Örneğin ineklerin yiyecekleri çok uzun süre çiğnemeleri gerekir. Bu sırada dişleri de temizlenir.

Bazı hayvanlarsa dişlerini temizletmek için bir başka hayvandan yardım alabilir. Örneğin, burada müren balığının ağız içini temizleyen bir temizleyici karides görüyorsun. Müren balığının ağız ve dişleri temizlenirken karides de karnını doyurur.

ullstein bild / Getty Images

Sabahları mutlaka,
Dişlerimi fırçalarım.
Akşam yatmadan önce de
bunu tekrarlarım.

FotoDuets/iStockphoto

Diş Fırçalama Oyunu

Diş Fırçalama Oyunu'nun oynanışını dergimizin 32-33. sayfalarındaki "Kitap... Oyun... Öneri..." köşesinde bulabilirsiniz.

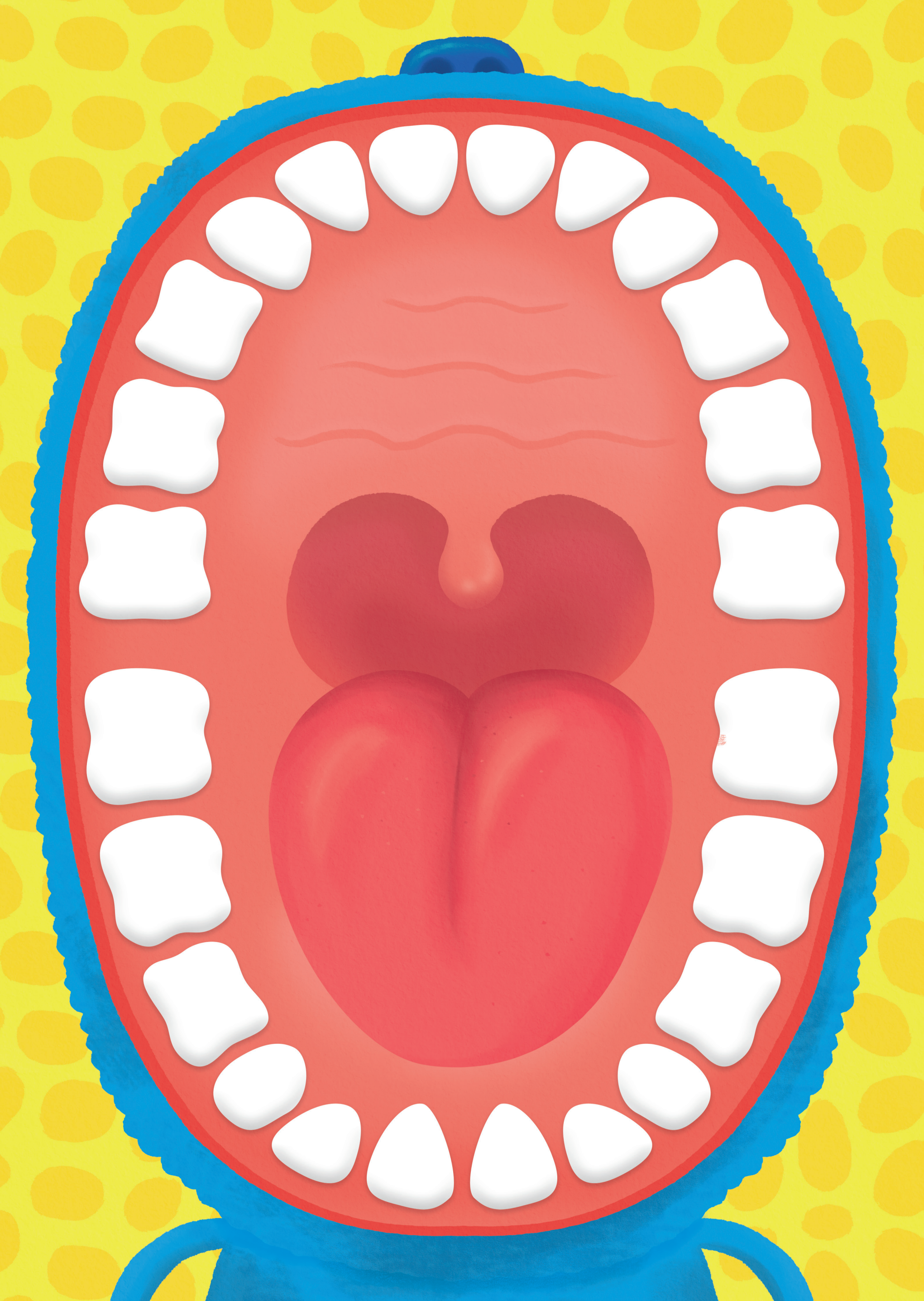

Meraklı Minik dergisi, Kasım 2024 sayısının ekidir.

Gülnehal Mert

Çizim: Bengi Gençer

Diş Fırçalama Oyunu

Diş Fırçalama Oyunu'nun oynanışını dergimizin 32-33. sayfalarındaki "Kitap... Oyun... Öneri..." köşesinde bulabilirsiniz.

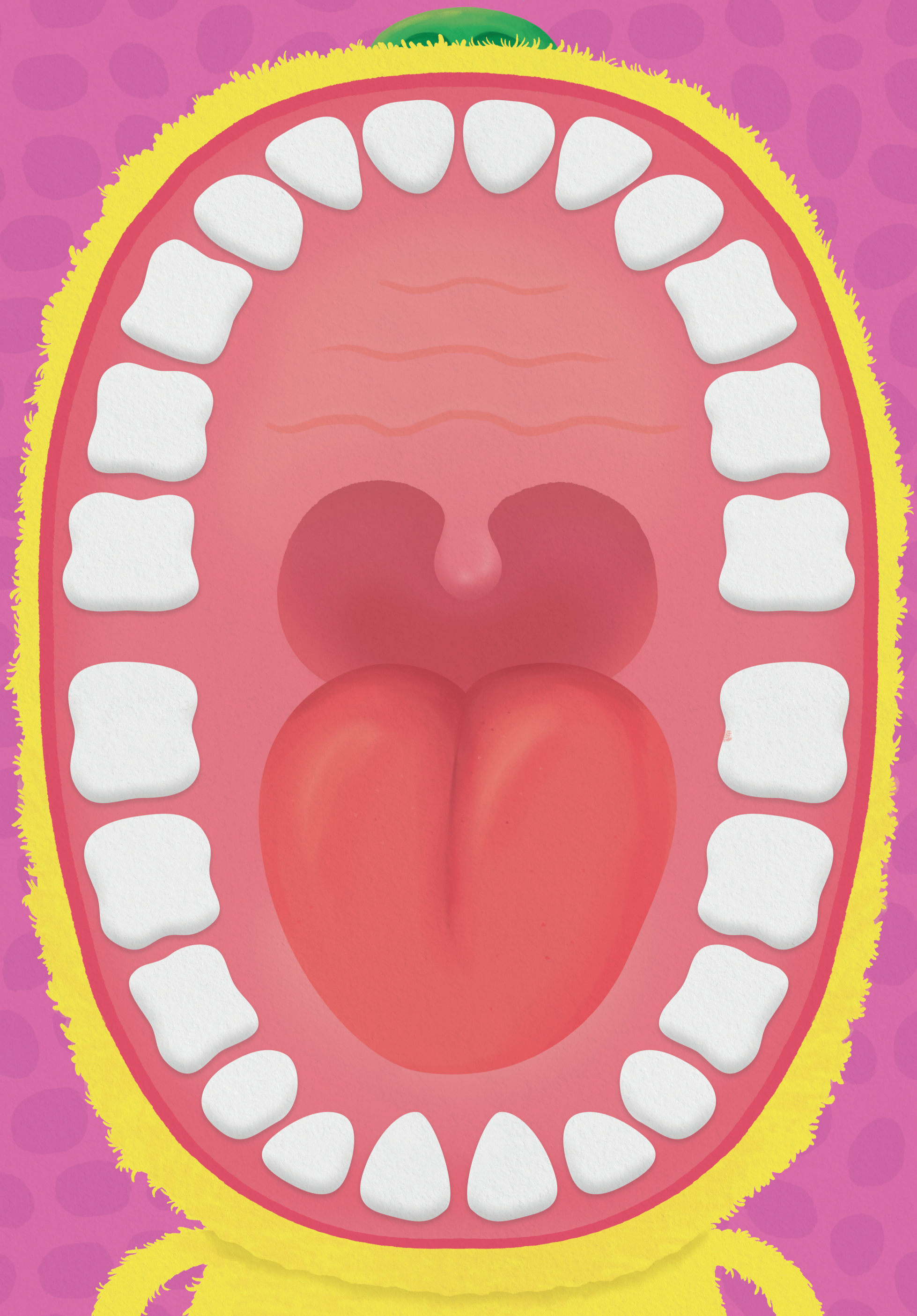

Meraklı Minik dergisi, Kasım 2024 sayısının ekidir.

Gülnihal Mert

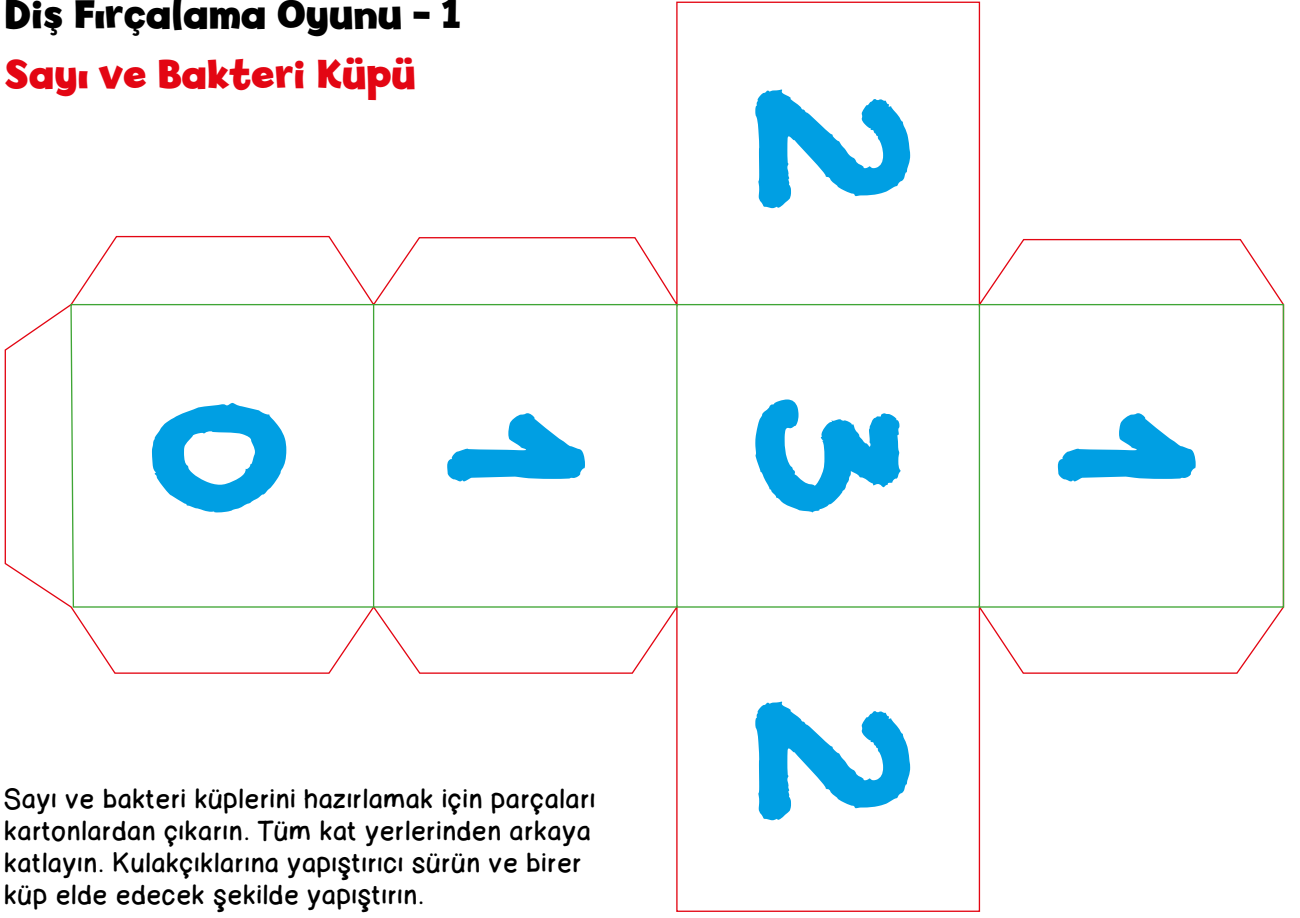
Çizim: Bengi Gençer

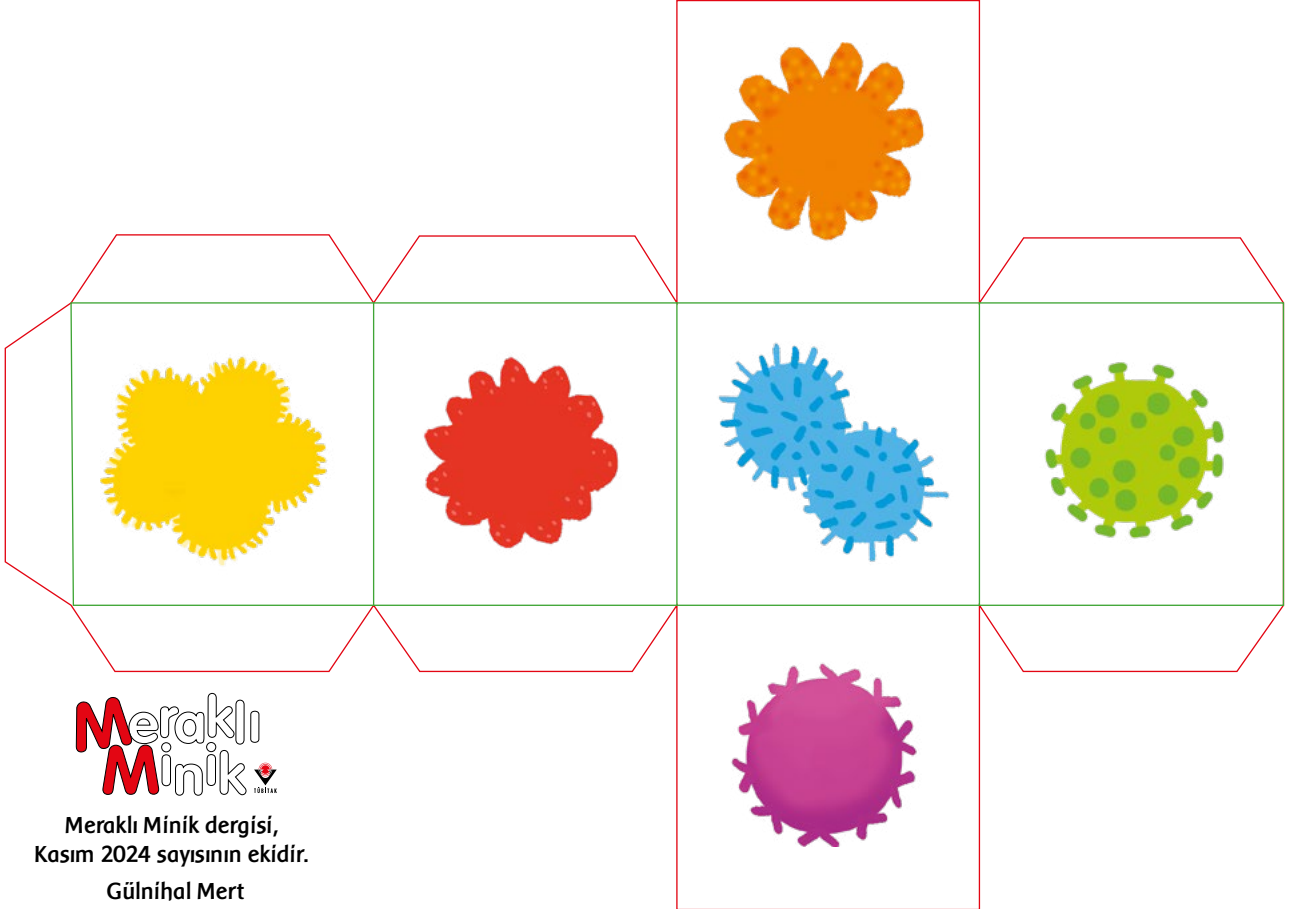

Diş Fırçalama Oyunu - 1

Sayı ve Bakteri Küpü

Sayı ve bakteri küplerini hazırlamak için parçaları kartonlardan çıkarın. Tüm kat yerlerinden arkaya katlayın. Kulakçıklarına yapıştırıcı sürün ve birer küp elde edecek şekilde yapıştırın.

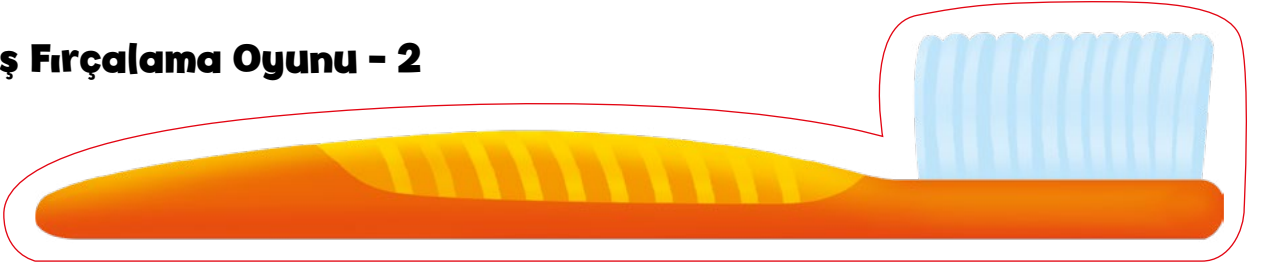

**Meraklı
Minik**

Meraklı Minik dergisi,
Kasım 2024 sayısının ekidir.

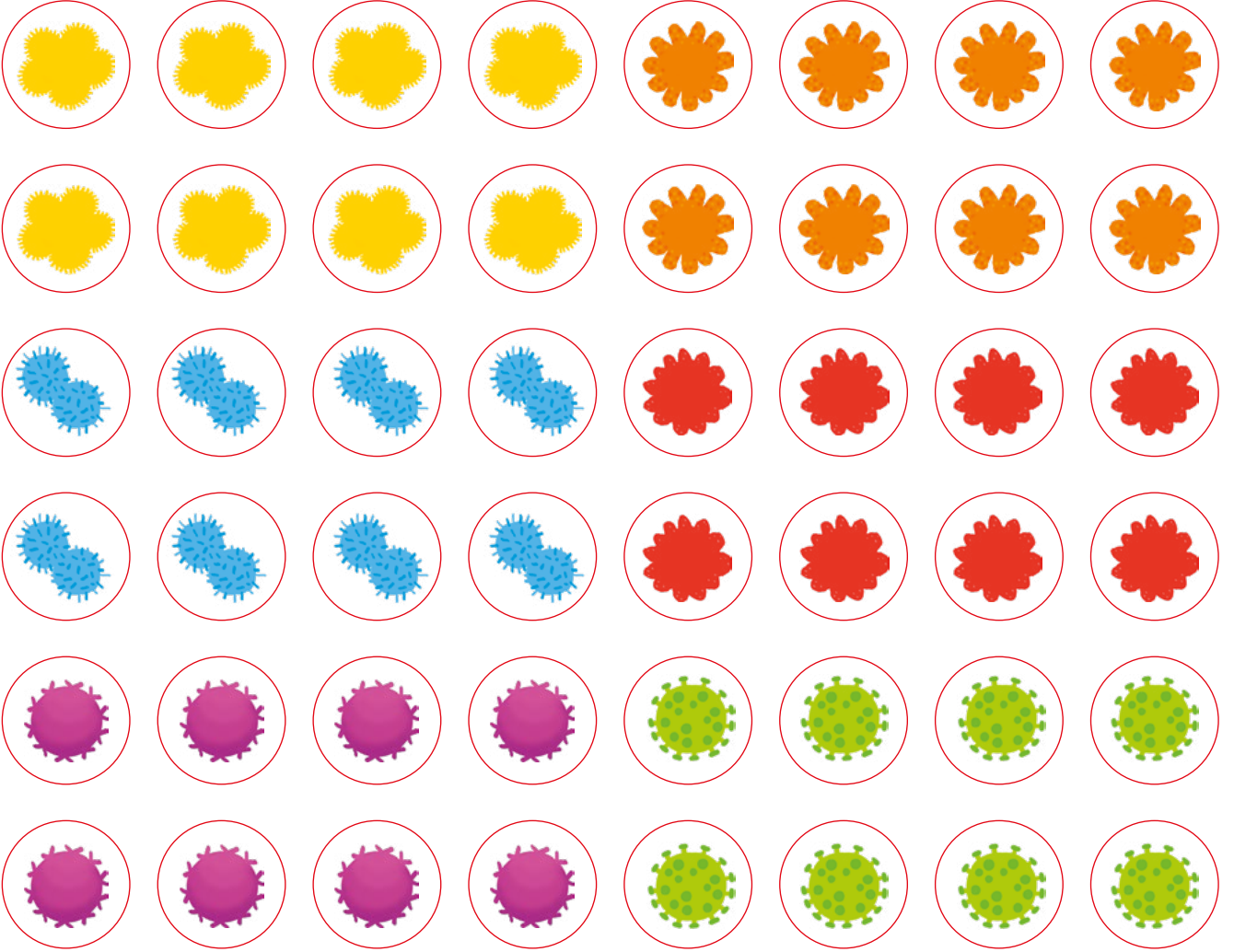
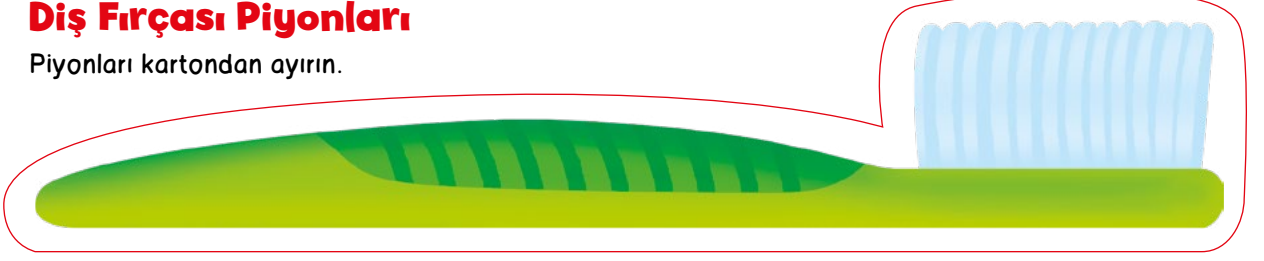
Gülnihal Mert
Çizim: Bengi Genç

Diş Fırçalama Oyunu - 2

Diş Fırçası Piyonları

Piyonları kartondan ayırın.

Bakteri Pulları

Pulları kartondan ayırın.

**Meraklı
Minik**

Meraklı Minik dergisi,
Kasım 2024 sayısının ekidir.

Gülnihal Mert
Çizim: Bengi Genççer

Diş Fırçalama Takvimim

Bu takvimin sahibi: _____

Sabah akşam dişlerini fırçala,
Sonra gülümsemeyi unutma!

1. Hafta

2. Hafta

3. Hafta

4. Hafta

5. Hafta

6. Hafta

7. Hafta

8. Hafta

Pazartesi

Salı

Çarşamba

Perşembe

Cuma

Cumartesi

Pazar

Meraklı Minik dergisi,
Kasım 2024 sayısının ekidir.Bu karekodu okutup
"Haydi Fırçala" adlı şarkı
bitene kadar dişlerini
fırçalamaya devam et.
Ses: İlay Çelik Sezer
Gitar: Umut EgeGülnihal Mert
Çizim: Gökse Karaca

Meraklı Minik dergisi, Kasım 2024 sayısının ekidir.

Kart Kutusunun Yapılışı

Kutuyu kartondan ayırın. Üzerindeki yarım daire şeklinde kesikli bölümü parmağınızla hafifçe bastırarak açın. Kutuyu tüm kat yerlerinden arkaya katlayın. Beyaz kulakçıklara yapıştırıcı sürün. Kulakçıkları, karşılıklarına denk gelen alanların arka yüzüne yapıştırın. Kutunuz hazır. Dergimizin ekindeki kartları bu kutuya koyabilirsiniz.

Meraklı
Minik

Meraklı
Minik

Meraklı
Minik

Meraklı
Minik

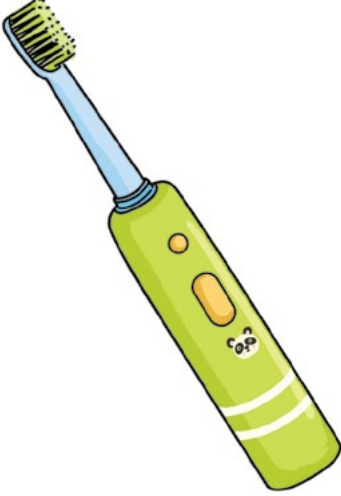

Meraklı
Minik

Meraklı
Minik

Meraklı
Minik

Meraklı
Minik

Meraklı
Minik

Meraklı
Minik

Meraklı
Minik

Meraklı
Minik

Meraklı
Minik

Meraklı
Minik

Meraklı
Minik

Meraklı
Minik

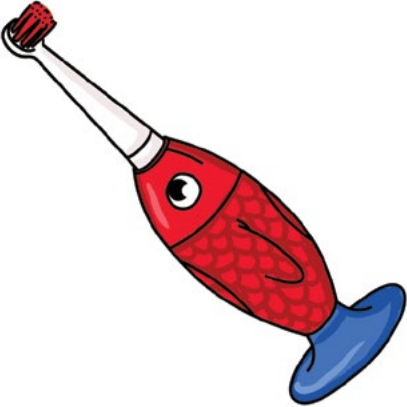

Meraklı
Minik

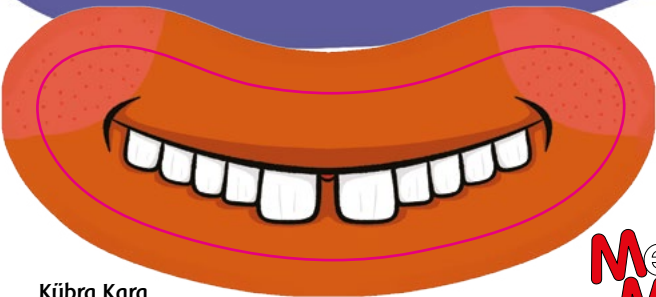
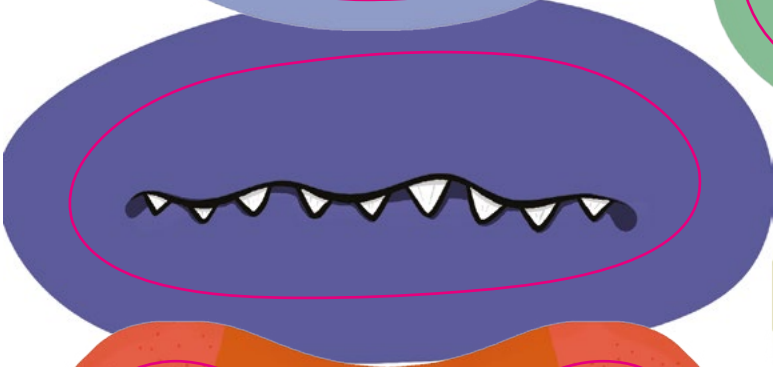
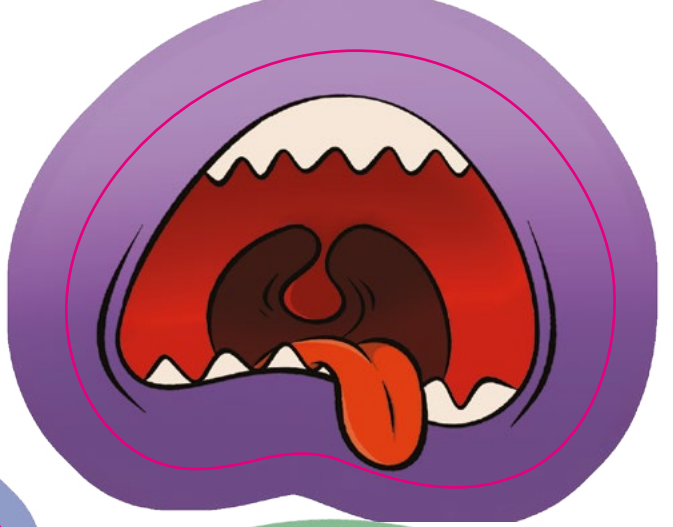
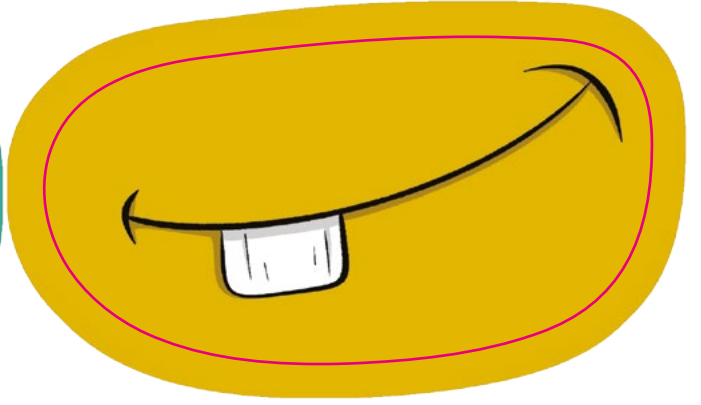
Meraklı
Minik

Dişler - Fotoğraf Çekmek İçin Aksesuarlar - 1

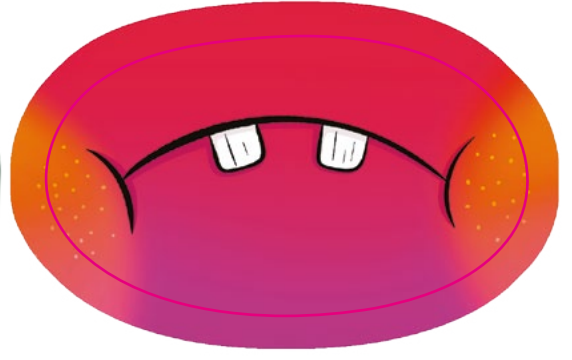
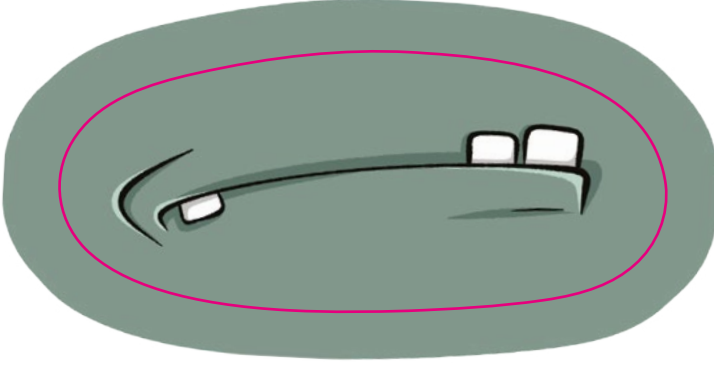
Aksesuarların yapılışıyla ilgili bilgiyi dergimizin 32-33. sayfalarındaki "Kitap... Oyun... Öneri..." köşesinde bulabilirsiniz.

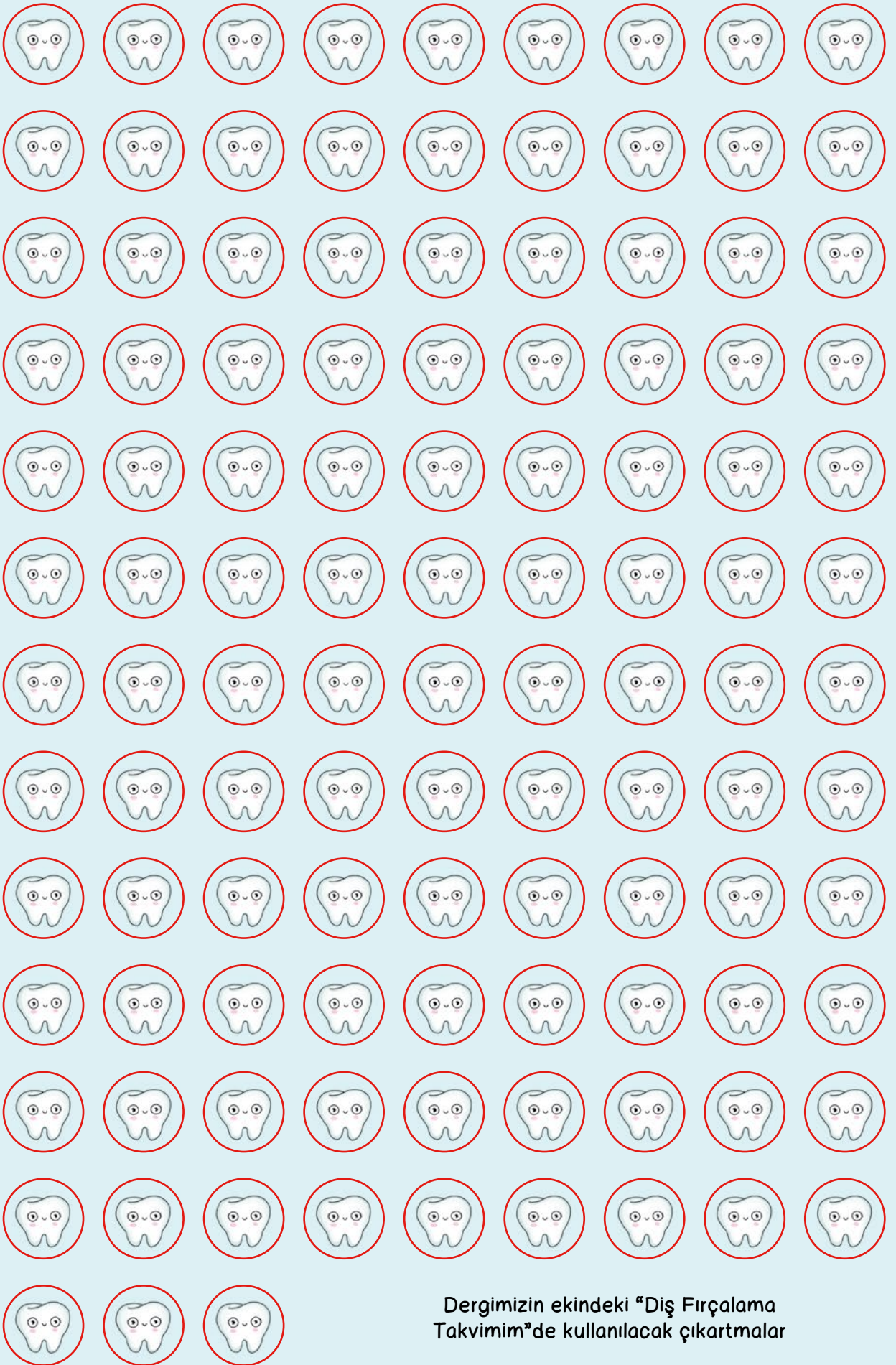

Kübra Kara
Çizim: Mert Oskeroğlu

Meraklı
Minik

Dişler - Fotoğraf Çekmek İçin Aksesuarlar - 2

Dergimizin ekindeki "Diş Fırçalama
Takvimim"de kullanılacak çıkartmalar